

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΑΔΕ

Ανεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

Αθήνα, 21-12-2023
Ο. 3074

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΚΑΙ
ΕΠΙΣΤΡΟΦΩΝ
ΤΜΗΜΑ Γ

Ταχ. Δ/ση : Πανεπιστημίου 20
Ταχ. Κώδικας : 106 72, Αθήνα
Τηλέφωνο : 210 3614303,
210 3636489
E-Mail : dideisep@aade.gr
Url : www.aade.gr

ΠΡΟΣ Ως τον πίνακα διανομής

Θέμα: Κοινοποίηση της Γνωμοδότησης υπ' αριθ. 54/2021 της Α' Τακτικής Ολομέλειας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) σε ερώτημα για την επίδραση οριστικής δικαστικής απόφασης επί αίτησης υπαγωγής οφειλών στο ν. 3869/2010 (Α' 130) σε κατάσχεση εις χείρας τρίτου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ
Α) ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ Αντικείμενο της οδηγίας είναι η κοινοποίηση της με αριθμό 54/2021 γνωμοδότησης της Α' Τακτικής Ολομέλειας του Ν.Σ.Κ.
Β) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ Η με αριθμό 54/2021 γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ. εκδόθηκε σε απάντηση ερωτημάτων που ανέκυψαν σχετικά με την επίδραση οριστικής δικαστικής απόφασης, η οποία κάνει δεκτή ασκηθείσα αίτηση περί υπαγωγής οφειλών στο ν. 3869/2010, σε κατάσχεση εις χείρας τρίτου, η οποία είχε επιβληθεί σε χρόνο πριν από την ολοκλήρωση της κατάθεσης της σχετικής αίτησης και σχετικά με την τύχη των ποσών που αποδόθηκαν από τον τρίτο στο Ελληνικό Δημόσιο δυνάμει της επιβληθείσας αναγκαστικής κατάσχεσης, μετά την έκδοση της οριστικής απόφασης.
Γ) ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ Το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο στο οποίο αναφέρεται η παρούσα οδηγία αφορά σε οφειλέτες με χρέη προς το Δημόσιο, τα οποία ρυθμίζονται δυνάμει δικαστικής απόφασης στο πλαίσιο του ν. 3869/2010 και τα οποία είχαν συμπεριληφθεί σε κατάσχεση εις χείρας τρίτου, που επιβλήθηκε σε χρόνο πριν από την υποβολή της σχετικής αίτησης περί συλλογικής ρύθμισης χρεών βάσει του ν. 3869/2010.

1.Κοινοποιείται συνημμένα η υπ' αριθ. 54/2021 γνωμοδότηση της Α΄ Τακτικής Ολομέλειας του Ν.Σ.Κ. που έγινε μερικώς δεκτή από τον Διοικητή της ΑΑΔΕ. Η εν λόγω γνωμοδότηση εκδόθηκε σε απάντηση ερωτημάτων που ανέκυψαν σχετικά με την επίδραση οριστικής δικαστικής απόφασης, η οποία κάνει δεκτή ασκηθείσα αίτηση περί υπαγωγής οφειλών στο ν. 3869/2010, σε κατάσχεση εις χείρας τρίτου, η οποία είχε επιβληθεί σε χρόνο πριν από την ολοκλήρωση της κατάθεσης της σχετικής αίτησης και σχετικά με την τύχη των ποσών που αποδόθηκαν από τον τρίτο στο Ελληνικό Δημόσιο δυνάμει της επιβληθείσας αναγκαστικής κατάσχεσης μετά την έκδοση της οριστικής απόφασης.

2. Με την υπ' αριθ. 54/2021 γνωμοδότηση, κατά το μέρος που έγινε δεκτή από τον Διοικητή της ΑΑΔΕ, κρίθηκαν τα εξής:

α) Με την παράγραφο 31α της γνωμοδότησης κρίθηκε ότι η κατάσχεση από το Δημόσιο απαιτήσεων του οφειλέτη στα χέρια τρίτου που επιβλήθηκε πριν από την υποβολή της αίτησης υπαγωγής του οφειλέτη στις διατάξεις του ν. 3869/2010 είναι ισχυρή και έγκυρη και αναπύσσει τις κατά το άρθρο 33 παρ. 3 του ΚΕΔΕ συνέπειες παρά την ρύθμιση των οφειλών του καθ' ου η κατάσχεση, σύμφωνα με το ν. 3869/2010 και, επομένως ο τρίτος οφείλει ανελλιπώς να καταβάλλει στο Δημόσιο κάθε ποσό της κατασχεθείσας απαίτησης (γεγεννημένης ή μέλλουσας), σύμφωνα με τους όρους του κατασχετηρίου (κατά πλειοψηφία).

Κατ' επέκταση, όπως αναφέρεται και στο σκεπτικό της γνωμοδότησης, δεν γεννάται ζήτημα άρσης της επιβληθείσας κατάσχεσης εις χείρας τρίτου, λόγω έκδοσης οριστικής δικαστικής απόφασης, αλλά η επιβληθείσα κατάσχεση παραμένει έγκυρη και ισχυρή και τα πιστωτικά ιδρύματα, ως τρίτοι, (εις χείρας των οποίων επιβλήθηκαν οι κατασχέσεις) **οφείλουν ανελλιπώς να αποδίδουν στο δικαιούχο δανειστή, και εν προκειμένω στο Δημόσιο, τις κατασχεθείσες απαιτήσεις**, υπό την προϋπόθεση ότι κατά το χρόνο της κατάσχεσης υφίσταται η βασική έννομη σχέση, η οποία αποτελεί την παραγωγό αιτία της (γεγεννημένης ή μελλοντικής) κατασχεθείσας απαίτησης.

β) Σχετικά με τον τρόπο πίστωσης των ποσών που αποδίδονται από τον τρίτο, με κριτήριο τον χρόνο γέννησης των κατασχεθεισών απαιτήσεων, κρίθηκαν τα ακόλουθα (βλ. παραγράφους 31β, γ και δ της γνωμοδότησης αντίστοιχα):

i.Τα ποσά που καταβλήθηκαν από τον τρίτο στο Δημόσιο μέχρι την έναρξη ισχύος της δικαστικής ρύθμισης των χρεών του οφειλέτη, σύμφωνα με το ν. 3869/2010, και αφορούν κατασχεθείσες και γεγεννημένες μέχρι την ημερομηνία αυτή απαιτήσεις ορθώς καταβλήθηκαν και η δικαστική αυτή ρύθμιση ουδεμία έννομη συνέπεια επάγεται για τις απαιτήσεις αυτές (ομόφωνα).

ii.Ποσά που καταβλήθηκαν ή θα καταβληθούν από τον τρίτο στο Δημόσιο και αφορούν κατασχεθείσες μέλλουσες απαιτήσεις, οι οποίες γεννήθηκαν μετά την έναρξη ισχύος της δικαστικής ρύθμισης των χρεών του οφειλέτη, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3869/2010, εισπράττονται και πιστώνονται από την αρμόδια υπηρεσία σύμφωνα με τους όρους της δικαστικής ρύθμισης των χρεών του οφειλέτη και υπό την προϋπόθεση

ότι στη δικαστική ρύθμιση περιλαμβάνεται η οφειλή για την οποία επιβλήθηκε η κατάσχεση (κατά πλειοψηφία).

iii. Εάν μετά την κατά τα παραπάνω πίστωση απομένει υπόλοιπο ποσό (πλέον της ρύθμισης), αυτό επιστρέφεται στον οφειλέτη (όχι στον τρίτο που το κατέβαλε) ως αχρεωστήτως εισπραχθέν. Το επιπλέον αυτό ποσό μπορεί να συμψηφισθεί από την αρμόδια υπηρεσία με τυχόν οφειλές του οφειλέτη που δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο της δικαστικής ρύθμισης (κατά πλειοψηφία).

3. Διευκρινίζεται ότι ως χρόνος έναρξης ισχύος της δικαστικής ρύθμισης θεωρείται, σύμφωνα με το υπ' αριθ. 228ΔΒ170/04-03-2022 συγκοινοποιούμενο έγγραφο του Ειδικού Νομικού Γραφείου Δημοσίων Εσόδων της ΑΑΔΕ, σε απάντηση υποβληθέντος σχετικού ερωτήματος του Διοικητή της ΑΑΔΕ, ο χρόνος δημοσίευσης της οριστικής δικαστικής απόφασης και όχι ο χρόνος έκδοσης της προσωρινής διαταγής.

4. Αναλόγως συνεπώς του χρόνου γέννησης των απαιτήσεων του καθ' ου η κατάσχεση κατά του τρίτου (πριν ή μετά το χρόνο δημοσίευσης της οριστικής δικαστικής απόφασης), επέρχονται και διαφορετικές έννομες συνέπειες.

α. Σε περίπτωση που η κατασχεθείσα απαίτηση γεννήθηκε σε χρόνο πριν από τη δημοσίευση της οριστικής δικαστικής απόφασης, τότε τυχόν ποσά που αποδόθηκαν από τον τρίτο στο Δημόσιο πιστώνονται στις οφειλές για τις οποίες επιβλήθηκε η κατάσχεση, στο ύψος στο οποίο αυτές ανέρχονται κατά το χρόνο της πίστωσης, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη τυχόν περιορισμός, διαγραφή ή άλλου είδους αλλοίωσή τους από τη δικαστική ρύθμιση βάσει της δικαστικής απόφασης. Ακόμη επομένως και στις περιπτώσεις που ο τρίτος αποδίδει σε χρόνο μετά τη δημοσίευση της οριστικής δικαστικής απόφασης τα δεσμευμένα δυνάμει της κατάσχεσης ποσά, αν οι κατασχεθείσες απαιτήσεις είχαν γεννηθεί σε χρόνο πριν από την έκδοση της απόφασης, τότε τα ποσά αυτά πιστώνονται στις οφειλές για τις οποίες επιβλήθηκε η κατάσχεση κατά τα ανωτέρω, και τούτο παρά το γεγονός ότι τα ποσά αυτά αποδίδονται μετά την έκδοση της δικαστικής απόφασης, διότι κρίσιμος χρόνος είναι αυτός της γέννησης της απαίτησης και όχι της απόδοσης από τον τρίτο των σχετικών ποσών.

β. Εάν, όμως, η κατασχεθείσα απαίτηση γεννήθηκε μετά τη δημοσίευση της οριστικής δικαστικής απόφασης, τότε τυχόν ποσά που αποδίδονται από τον τρίτο, λόγω της επιβληθείσας κατάσχεσης, πιστώνονται στις οφειλές για τις οποίες επιβλήθηκε η κατάσχεση, στο ύψος στο οποίο έχουν αυτές πλέον διαμορφωθεί βάσει της δικαστικής ρύθμισης. Στην τελευταία περίπτωση, αν καλύφθηκε το ύψος της οφειλής προς το Δημόσιο, όπως αυτό διαμορφώθηκε με τη δικαστική ρύθμιση, είτε μέσω των εκούσιων καταβολών του οφειλέτη είτε μέσω των αποδοθέντων από τον τρίτο ποσών, και απομένει υπόλοιπο ποσό προς πίστωση, πλέον της ρύθμισης, τότε το (επιπλέον) ποσό αυτό επιστρέφεται στον οφειλέτη. Εάν, ωστόσο, υπάρχουν οφειλές του κατασχετηρίου που δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο της δικαστικής ρύθμισης και δεν καταλαμβάνονται από την οριστική δικαστική απόφαση, τότε το προς επιστροφή ποσό συμψηφίζεται με τις οφειλές αυτές.

5. Με την υπ' αριθ. 1084/2022 (Β' 3275) απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ τροποποιήθηκε η ΔΠΕΙΣ Α 1120401 ΕΞ 2013/30.07.2013 (Β' 1867) απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών

και προβλέφθηκε ότι χρηματικές απαιτήσεις οφειλετών έναντι του Δημοσίου για επιστροφή ποσών τα οποία αποδίδονται στο Δημόσιο από κατασχέσεις που έχει επιβάλει εις βάρος τους εις χείρας τρίτου εξαιρούνται από τον αυτεπάγγελτο συμψηφισμό με βεβαιωμένες μη ληξιπρόθεσμες κατά το χρόνο της επιστροφής οφειλές, εφόσον η απόδοση από τον τρίτο διενεργήθηκε μετά την απόσβεση των οφειλών για τις οποίες επιβλήθηκε η κατάσχεση.

6. Συνεπώς, λαμβάνοντας υπόψη τις παρ. 4 και 5, σε περίπτωση που καλύφθηκε το ύψος της οφειλής προς το Δημόσιο, όπως αυτό διαμορφώθηκε με τη δικαστική ρύθμιση, μέσω των αποδοθέντων από τον τρίτο ποσών και υφίσταται εναπομείναν ποσό, τότε αυτό διαδοχικά α) πιστώνεται στις οφειλές του κατασχετηρίου που δεν περιλαμβάνονται στη δικαστική ρύθμιση, β) συμψηφίζεται αυτεπαγγέλτως με βεβαιωμένες και ληξιπρόθεσμες κατά το χρόνο της επιστροφής οφειλές του (οφειλέτη) προς το Δημόσιο ή/και γ) επιστρέφεται, κατά τα ανωτέρω, στον οφειλέτη.

7. Η γνωμοδότηση δεν έγινε δεκτή κατά την παράγραφο 31ε αυτής.

Συν: 1) Η υπ' αριθ. 54/2021 γνωμοδότηση της Α' Τακτικής Ολομέλειας του Ν.Σ.Κ.

2) Το υπ' αριθ. πρωτ.228ΔΒ170/4-3-2022 έγγραφο του Ειδικού Νομικού Γραφείου Δημοσίων Εσόδων

Ο Διοικητής ΑΑΔΕ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΣΙΛΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

Α. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΠΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

1. Αποδέκτες Πίνακα Γ'
2. Διεύθυνση Στρατηγικής Τεχνολογιών Πληροφορικής
3. Διεύθυνση Επικοινωνίας
4. Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη ΑΑΔΕ

Β. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΠΡΟΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Αποδέκτες Πίνακα Α' και Δ' (πλην των αποδεκτών προς ενέργεια)
2. Κεντρική Υπηρεσία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους
3. Διεύθυνση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού Εισπράξεων και Επιστροφών
4. Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων της ΑΑΔΕ
5. Γραφείο Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
6. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Φορολογικής Πολιτικής
7. Υπουργείο Δικαιοσύνης (με την παράκληση να κοινοποιηθεί σε όλα τα Πρωτοδικεία και Ειρηνοδικεία)
8. Διεύθυνση Τελωνειακών Διαδικασιών

Γ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο Διοικητή Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων
2. Γραφείο Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας
3. Διεύθυνση Νομικής Υποστήριξης
4. Διεύθυνση Διαδικασιών Εισπράξεων και Επιστροφών – Τμήματα Α,Β,Γ - Γραμματεία